

Upravištvu: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24
Inseratni oddelk: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pokončkovem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Corr. Post. No 11-3118
IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izšla vsak dan razen ponedeljke
Naročnina zna mesečno Lir 18.—,
za inozemstvo vključno s »Ponedeljkom«
troma Lir 36.50.

Uredništvo:
Ljubljana, Pucinijska ulica št. 5. — Telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estero:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Duce predseduje seji osrednjega korporacijskega odbora

Ducejeva navodila za še večje osredotočenje vse industrijske proizvodnje v svrhu umnejše oskrbe in izrabe sirovin — Združitev združnih federacij v sindikalnih organizacijah

Rim, 7. julija. s. V palači Venezia se je dne 5. t. m. ob 10. uri in dne 6. t. m. ob 17. uri v ministrstvu korporacij sestel pod predsedstvom Duceja osrednji korporacijski odbor, da prouči važna vprašanja, ki so bila postavljena na dnevni red. Se je so udeležili tudi tajnik Stranke, vsi člani vlade, podtajniki Stranke, tajnik narodnega sveta korporacij, predsednik konfederacije delodajalcev in predsednik fašistične narodne ustanove za korporacije. Tajnik je bil dr. Padellaro.

Takoj po otvoritvi seje je Duce dal ministru Cianettiju, da bi obrazložil prvo vprašanje dnevnega reda, t. j. delovanje korporacij. Minister je najprej opozoril, da so korporacije pripravile načrte za avtarkijo, da bi se uresničila kar največja gospodarska avtonomija naroda, kakor je prikazal, kako so posamezne korporacije sledile razvoju teh načrtov, ko so jih same izdelale in kako so jih med seboj povezale in prilagodile nastajajočim političnim in gospodarskim potrebam. Poročal je, ki je nastal v zvezi z vojno, je nedvomno vplival na napornejšo izvedbo gospodarskih načrtov, vendar so korporacije uspešno sodelovale pri upravi, tudi pri tistih, ki je bila najbolj interesirana na vodstvu vojne in na zadovoljitvi glavnih potreb prebivalstva. Minister je naposled opozoril še na nekatere zakonodaje in poslovne pogoje, ki zanimajo delovanje in nadaljnji razvoj korporacij. Duce je poudaril bistveni del delovanja korporacij in je podal smernice za nadaljnje delovanje korporacijskih organov, nakazujoč odseke, kjer je potreba po popolni korporacijski akciji bolj nujna ter je končno navedel nekatere vprašanja pristojnosti, ki deloma odpada tudi na druge ustanove in ki bi jo bilo treba vključiti v normalno delovanje korporacijskih organov.

Osrednji korporacijski odbor je nato proučil vprašanje osredotočenja industrije za živilske konserve na rastlinski osnovi, kakor tudi strojarstvo in čevljarstvo. O splošnem vprašanju osredotočenja je podal tajnik Stranke naslednje izjave: Čeprav se Stranka ne želi spuščati v tehnično razglabljanje vprašanja in tudi ne opredeliti prejšnjih pojmov osredotočenja in discipline, ki se zahtevata, poudarja znova nujnost industrijskega osredotočenja na vseh sektorjih v smislu potreb vojnega gospodarstva in z namenom, da se nele poveča proizvodnja, temveč tudi prilagodi dejanskim potrebam naroda in zahtevam vojne. V rešitvi tega temeljnega vprašanja vidi Stranka čimveč za obrambo cen. Javno je, da se Stranka, ki zahteva to osredotočenje, zaveda, da bo izvršeno ob popolnem in zavestnem sodelovanju vseh kategorij, ki so v tem vprašanju zainteresirane. Stranka je nadalje prepričana, da se bodo pri osredotočenju industrije upoštevale in spoštovali tudi posebne potrebe odsekov, kar bo po vojni olajšalo gospodarsko obnovo.

Podpredsednik korporacij so nato poročali o posameznih načrtih, ki so jih proučili korporacijski organi v sodelovanju z državno upravo. Obrazložili so njih razne značilnosti in pri tem poudarili, da bi se z nameravano disciplino industrije uresničila umnejša oskrba in izraba sirovin ter učinkovitejša nadzorstvo proizvodnje, kakor tudi naglo dovajanje proizvodov za potrošnje in omejitev delavstva, ki bi ga bilo mogoče uporabiti v druge namene. Odbor je odobril kriterije te discipline in je pozval prizadele uprave, da takoj izdajo zadavni ukrep o osredotočenju industrije živilskih konzerv. Na temelju tega načrta bodo v celoti doseženi pomembni uspehi.

Duce je v tej zvezi ugotovil, da je treba natančno raziskovati med osredotočenjem, ki bi ga imenovali organsko in osredotočenjem, ki bi ga lahko označili za topografsko. Osredotočenje namreč ne izključuje in celo predpostavlja precejšnjo porazdelitev podjetij v narodnem ozemlju, in to tudi iz razumljivih razlogov, ki izhajajo iz položaja. Pri izvedbi načrtov o industrijskem osredotočenju je treba po Ducejevem mnenju upoštevati tudi demografski čimbenik, to se pravi, razlike v gibanju prebivalstva, ki jih povzroča vojna in pa okoliščine, da narasla število prebivalstva na leto za 150 do 300 tisoč oseb. Naposled je Duce izjavil, da je za načrtovano izvedbo na vseh odsekih gospodarstva poklicana samo korporacija in nobena druga ustanova.

Naslednja točka na dnevnem redu je bilo vprašanje sindikalne preureditve in združne reorganizacije. Minister za korporacije je pojasnil to vprašanje v luči izkušenj s sedanjim sistemom, ki sloni na porazdelitvi združenj v nacionalne federacije, ki so vključene v fašistično narodno ustanovo združnega sodelovanja. Prikazal je, da ta ureditve ne odgovarjajo povsem črki in duhu temeljnih sindikalnih zakonov. To je v praksi povzročilo razne nevedčnosti, ki so sicer razumljive, če pomislimo, da je ves naš sindikalni korporacijski sistem porazdeljen po dsetih proizvodnih, ne pa po oblikah podjetja. Zato se nakazuje sedaj potreba, da se uveljavi že konkretno izdelano načelo določb o izvedbi sindikalnega zakona, po katerem se združnja korporacijskih podjetij vključujejo v sindikalna združjenja. Višji stopenj po svoji naravi in po načinu svojega poslovanja. Potemtakem bi morala biti ukinjena fašistična narodna ustanova združnega sodelovanja, ki je pridobivala žedanje bolj značaj sindikalne organizacije višje stopnje, in bi morale biti federacije združenj vključene v razne konfederacije po

svojem značaju. Proučevanje vprašanj, ki se tičejo razvoja in napredka korporacij, bi moralo biti prepuščeno generalnemu tajniku korporacij, ki bi razen tega moral izvajati nadzorstvo v smislu zakonskih predpisov.

O vprašanju sodelovanja so govorili nac. svetnik Bignardi, D'Havet, Getardi, Faneli in Melchiori. Duce je na kratko prikazal faze zgodovine korporacij v preteklem stoletju in je opozoril na izvedbo korporacijskega sistema v Italiji ter na razvoj v smislu kooperativnega napredka. Priznal je, da se lahko začelo o združnem sodelovanju izvede tudi v našem korporacijskem sistemu. Glede zahtevne vključitve združnih federacij v konfederacije je priznal, da so združne lahko in da tudi morajo biti orodja sindikalnih združenj po raznih sektorjih organizacij proizvodnje.

Na koncu razprave je odbor odobril tole ugotovitev, ki jo je predlagal tajnik Stranke: Osrednji korporacijski odbor, sklicujoč se na duha in črko sindikalnega zakona in pravilnik za izvedbo tega zakona iz leta 1926-IV sklene, da se morajo posamezne nacionalne federacije združnega sodelovanja združiti v sindikalnih organizacijah po kategorijah. Poseben odbor, ki ga bo

imenoval minister za korporacije, bo stalni predlog o določbah za praktično in naglo izvedbo tega sklepa.

Odbor je nato prešel na vprašanje o sindikalni vključitvi umetnikov in gledaliških delavcev. Po kratkih izjavah ministra Cianettija so se oglasili k besedi nacionalni svetnik Di Marzio in nac. svetnik Gottardi. Sprejet je bil tale sklep:

Osrednji korporacijski odbor je proučil vprašanje vključitve gledaliških umetnikov in delavcev in je sprejel sklep, da ostane dosežena vključitev po obstoječih zakonskih predpisih v veljavi.

Odbor je nato odobril dogovore, ki so bili sklenjeni za motorno oranje. Naposled je odbor proučil po poročilu nacionalnega svetnika Massimina tudi predloge za obnovo seznama sodnih izvedencev pri delovnih sodiščih v pokrajinah Arezzo, Pescara, Pisa, Neapelj in Rieti, kakor tudi zahtevo po spremembi pravil državnega fašističnega zavoda za proučevanje in poskuse gradbene industrije.

Z odobritvijo navedenih vprašanj je osrednji odbor zaključil svoje zasedanje. Duceja je ob prihodu in ob odhodu iz ministrstva korporacij navdušeno pozdravila množica s funkcionarjem ministrstva.

Anglija sovražnik št. 1 Italije, Evrope in civilizacije

Rim, 7. jul. s. »Messaggero« objavlja komentar k Mussolinijevemu govoru »Sovražnik št. 1«, v katerem piše: V svojem govoru v Guillallu je Churchill najprej dejal, da je Anglija stopila v vojno protovoljno, ne da bi bila neposredno napadna, s čimer se je izjemoma dotaknil resnice, kateri je pa takoj dodal klasično laž, ki je bilo vedno jedro vseh britanskih govorov v vojni: »Ne iščemo nobene koristi, nečemo povečati svojega ozemlja in ne pričakujemo nobenega plačila«.

Churchill je bil eden izmed voditeljev prve svetovne vojne. Ali je mogoče, da se ne spominja več podobnih zagotovil, ki so jih njegovi tedanji tovariši na široko dajali svetu v tednih vojni? Tako se njegovi predniki govorili pred četrst stoletjem: Prvi minister Smith je februarja l. 1916 izjavil: »Ne želimo pridružiti našemu imperiju nova ozemlja ali nove odgovornosti.« Bonar Law je decembra leta 1916 dejal: »Ne bomo se za osvajanje ozemlja, in Lloyd George februarja l. 1917: »Ne vodimo osvajaalne vojne.« Walter Long, notranji minister, je februarja l. 1917 izjavil: »Hočemo zmago, ki naj ne pridruži novega ozemlja našemu imperiju.«

Tudi tedaj kakor danes in kakor vselej je Anglija »sovražnik št. 1 Italije, Evrope in civilizacije 20. stoletja«, vodila samo živčno vojno. Kljub vsem tem mastnim in slovesnim zagotovilom se je Anglija takoj po končani vojni poslastila tegale ogromnega vojnega plena: Ciper (anektiran) 3554 kv. km, nemška južnozgodnja Afrika 322.450 kv. km, nemška vzhodna Afrika 383.180 kv. km, Togo in Kamerun (razdeljena s Francijo) 112.415 kv. kilometrov, Samoa na Novi Zelandiji 1050 kv. km, nemška Nova Gvineja in otoki južno Ekvadorja do Avstralije 90.000 kv. km, Palestina (mandat) 9000 kv. km, Irak (mandat) 143.250 kv. km, skupno torej 1 milijon kvadratnih kilometrov brez protektorata nad Egiptom, ki je bil spremenjen v zaveznik odnos šele l. 1936 v času italijansko-egipčanskega konflikta in pod pritiskom posledic italijanske zmage proti Angliji in Društvu narodov (a tudi zaveznika pogodba je samo navidezna, kakor je danes praktično razvidno).

Italija je odločno odbila Churchillovo laž, ko je Duce izjavil, da dopušča vojna samo eno pot: nadaljevanje do zmage.

Tokio, 7. jul. s. »Vera« v zmago je nepopravna, vse sovražne spletke za mir bodo v kali zatrite. Korakamo k zmagi, ki je naš edini cilj.« Pod takimi naslovi in z Ducejevimi slikami objavljajo listi besedilo Mussolinijevoga govora. Pri tem poudarjajo zlasti okoliščine, da je Duce z izpovedjo svoje neomajne vere, ki je v ostalem vera vsega italijanskega naroda in vseh narodov trojnega pakta, blekiral živčno vojno, na katero so se Angličani v Američani zanašali, da bi uklonili Italijo.

Ministrski zastopnik je na današnji trikovni konferenci izjavil, da poznajo sile trojnega pakta samo en zakon, zakon končne zmage. Sklep Italijanov, da se bodo upirali sovražnim napadom navzile bombardiranjem in navzile nevarnosti invazije, o katerem je govoril Duce, je napravil najboljši vtis na japonski narod. Lahko se popolnoma zanašamo na železno odločitev Italijanov, kakor se lahko tudi zanašamo na to, da bo nezlomljiva vzajemnost Italije, Japonske in Nemčije dovela te sile k zmagi.

Bern, 7. jul. s. »Corriere del Ticino« piše, da je Ducejev govor dogodek, ki obvladuje kroniko teh dni. Prvi del tega govora se nanaša na birokracijo, črno borzo in na nove obroke hrane, drugi del pa se dotika vojnega položaja. Italija je morala streljati preel največjo preizkušnjo invazije, ako jo bo sovražnik podvel, toda v tem primeru ji bo zmagovito kos.

Madrid, 7. jul. s. Listi obširno ponatiskujejo komentarje italijanskih listov o Ducejevem govoru in opozarjajo na globok odmev, ki ga je imel pri vseh Italijanah, ki danes bolj kakor kdajkoli verujejo v zmago in so trdno odločeni, da si jo pribore. List »Alcazar« objavlja dopise iz Rima, v katerem komentira Ducejeve izjave in poudarja, da Mussolini pozna in nadzira vse narodno delovanje, da ljubi svoj narod, ki ga je v svojem govoru tudi iskreno pohva-

lil. V njegovem govoru, zaključuje list, so tako Stranka, kakor tisk in narod našli novo vzpodbudo za borbo.

Poglavnik sprejel italijanske odposlanstvo

Zagreb, 7. julija. s. Poglavnik je sprejel Kr. odposlanika poslov Italije in odposlan. stva Narodne fašistične stranke, ki te dni zapuša Hrvatsko po izvršnem poslanstvu, na manifestaciji, ki so se je udeležili tudi vsi člani vodstva ustaškega pokreta z visokimi hierarhijami in osebnostmi. Poglavnik je izročil vodji odposlanstva Markiju Carlu Balestri di Rotola najvišje hrvatske odlikovanje, veliki krž Zvonimirovega reda s pravico do naslova »vitez«. To priliko je uporabljal, da se je odposlanstvu zahvalil za sodelovanje z ustaškim pokretom v dveh letih neumornega dela in da je potrdil svojo vdanost Duceju in fašistični Italiji.

Podfel odposlanstva Narodne fašistične stranke dr. Luigi Flocu, ki ostane v Zagrebu zaradi vzdrževanja stikov z ustaškim pokretom v okviru Kr. italijanskega poslanstva kot predstavnik Narodne fašistične stranke, je bil ob isti priliki odlikovan s križem za zasluge prvega razreda.

Novi italijanski poslanik v Sofiji izročil svoje poverilne listine kralju Borisu

Sofija, 7. jul. s. V nagovoru kralju Borisu med izročitvijo poverilnih pism je minister Italije Mameli poudaril najprej vezi simpatije in prijateljstva med obema narodoma, združenima po skupnih idealih reda in pravice. Kralj Boris je v svojem odgovoru prav tako poudaril vezi prisrčnega prijateljstva, ki spajajo že dolgo obe državi. Nič manj pomembni odnosi, je nadaljeval vladar, pa so se vzpostavili med nami sprico osebnosti z krone Italije in Albanije in kot posledica zgodovinskih dogodkov na Balkanu, po kateri sta Albanija in Belgarija pršli v rjeajstvo. Te vezi, kakor tudi nešteti tesni odnosi, so temelj

Potopitev dveh sovražnih parnikov ob tuniški obali

19 sovražnih letal sestreljenih nad Sicilijo

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 8. julija naslednje 1139. vojno poročilo:

Naša torpedna letala so izvršila posrečene napadale sunke vzdolž tuniške obale ter zadelo dva parnika s skupno 13.000 ton tako težko da je treba njuno potopitev smatrati za gotovo.

Sovražni letali na Trapani, Porto Empedocle in Catanijo so povzročili lahko škodo in nekoliko izgub med prebivalstvom. Topništvo obrambnih baterij je uničilo

14 letal: 3 v Trapaniju, 4 v Porto Empedocle in 7 v Cataniji. Osnovi lovci so v boju sestrelili 5 letal v zraku nad Sicilijo.

V akcijah letalskih torpedovk, omenjenih v današnjem vojnem poročilu so se odlikovali piloti: poročnik Bernardo Bravieri iz Piacenze, poročnik Francesco Candolfo iz Acirealeja (Catania), narednik Silvio Florentu iz Rima, višji narednik Lorenzo Sciarra iz Rima.

Bitka tankov na vzhodu

Nad 400 sovjetskih tankov in 193 letal uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 8. jul. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na področju pri Bjelgorodu in južno od Orla je prišlo večerj do hude oklopne bitke, med katero je bilo po zaslugi oddelkov kopne vojske kakor tudi protiletalskega topništva in letal vseh vrst uničenih več kakor 400 sovjetskih oklopnih voz. Sovražni sistem postojank v globoki razpreditvi je bil predrt kljub težavnemu gozdnatemu in močvirnatemu terenu. Bojna letala in letala za bližnje polete so podpirala napadale operacije kopne vojske in prizadele nasprotniku hude izgube ljudi kakor tudi težkega orožja in prevoznih sredstev. V hudih letalskih borbah je bilo samo na področju nad srednjim odsekom vzhodne fronte uničenih 193 sovjetskih letal. Višji narednik Strassel, pilot v neki lovski eskadrili, je dosegel v treh dneh 25 zmag v zraku. Pogrešamo 13 lastnih letal. Nočni letalski napadi so bili razen tega naperjeni na bivalistični čet, prometne zveze in dovozna oporišča v zaledju tega odseka.

Z ostale vzhodne fronte ne poročajo o nobenem pomembnem bojnem delovanju.

Nad obalnimi področji Sicilije so uničile nemške in italijanske letalske obrambne sile 16 angleških in ameriških letal, po večini večernorčnih. Nad Atlantikom in obalo pri Rekasem prelivu so bila razen tega sestreljena še 4 nadaljnja letala.

Pri nočnih vzmetirjalnih poletih so sovražna letala nad zapadnim nemškimi omejnimi ozemljem posadili metala bombe, ne da bi povzročila omebne vredne škode.

Brezuspešna sovjetska prizadevanja

Berlin, 7. julija. s. O sedanjih operacijah na bojišču pri Bjelgorodu in južno od Orla se v dopolnitve urednega vojnega poročila doznajajo nočjo na pristojnem mestu naslednje podrobnosti:

V zadnjem času je bilo med akcijami nemških izvidniških oddelkov opaziti vzdolž vsega bojišča, ki se raztega od Bjelgoroda do Orla, da je sovjetsko poveljništvo zbralo ogromne oborožene sile. Čim so se nemški oddelki podali na izvidništvo proti sovražni črti, so sovjet. ske čete takoj odgovorile s silovitimi protinapadi, ki so se v najkrajšem času razplodnolega in trajnega sodelovanja med Bolgarijo in Albanijo. Oni temelje predvsem na medsebojni simpatiji in razumevanju skupnih interesov naših dveh narodov, ki jih prevečajo isti ideali: varovanje civilizacije in organizacija novega reda z večjo pravilnostjo na svetu, to so ideali, za katere se hkrabo borita, trdno prepričana v zmago, svojo zmago in zmago sil trojnega pakta. Kralj Boris je nato še izrekel svoja najboljša včetiila za italijansko Kraljevo družino in za srečo Italije, kakor je izrekel dobrodoščilo še ministru Mameliju.

Krivi smrti generala Sikorskega

Novo ugotovitev o letalski »nesreči« v Gibraltarju

Madrid, 7. jul. s. Po vestih iz La Linea sta bili tankajšnji poverilni dve izmed letalske nesreče, v kateri so našli smrt generala Sikorskega in drugih 17 oseb. Ostanke predsednika poljske vlade bodo balzamirali, kakor tudi truplo njegove hčerke, in prepeljali v London.

Lizbona, 7. jul. s. Churchill je poslal gospej Sikorski sožalno pismo, slično pismo je Ktusó tudi britanski zunanji minister. Pohvale pokojnega generala in posrtno izjavo o prijateljstvu obeh angleških državnikov pa ne morejo udušiti suma, da letalska nesreča v Gibraltarju ni bila zgolj slučajna. Te pohvale so zato podobne krokodilovim solzam.

Tanger, 7. jul. s. O letalskem incidentu, ki je imel za posledico smrt generala Sikorskega, se iz Gibraltarja doznajajo naslednje podrobnosti:

V nasprotju z običajem ob prihodu visokih angleško-ameriških osebnosti je bilo letalo, s katerim je potoval general Sikorski, shranjeno brez varstva na letališču. Ob odhodu, kmalu potem, ko se je letalo dvignilo od tal, so tudi iz Algecirasa opazili plamen, ki mu je sledila eksplozija. Sikorski se je zdel ob prihodu v Gibraltar zelo nervozen in zaskrbljen, saj so mu med bivanjem v Egiptu povsod sledili sumljivi elementi, ki so zbudili sume tudi nekaterih oseb v spremstvu. Zdi se, da so prav te sumljive osebe prisilile Sikorskega, da je predčasno zapustil Egipt, da bi se vrnil v London, ne da bi bil prej obvestil britansko vlado o

Izjalovljena sovjetska ofenziva

Berlin, 8. jul. s. Neko vojno poročilo o veliki bitki v srednjem odseku vzhodne fronte javlja, da se je že nekoliko tednov vzdolž fronte, ki se vleče med Orlom in Bjelgorodom v podobi vprašanja, občutilo ono posebno ozračje, ki nastopa tik pred spopadom ogromnih množic ter je vsakek v zvezi z orjaskim zbiranjem čet in oklopnih sil. Rusi so v zadnjem času zbrali velike sile na tem področju. Nemškemu poveljništvu seveda ni ušlo vse, kar se je godilo na oni strani sovražne bojne črte. Zato je z namenom, da preizkusi moč sovražnih čet in da zajame nekoliko vojakov, ki bi jo boljše pojasnili položaj, odredilo ofenzivni sunek proti sovjetskim postojankam pri Bjelgorodu. Ta naloga je bila poverjena pehoti. Takoj sprva je bilo jasno, da je sovražnik na tej točki zbral močno udarno silo ter da razpolaga tu razen z ogromnimi oklopnimi letalskimi silami še s topništvom vseh kalibrov, zbranim že dalje časa, ter s podzemeljskimi utrdbami, ki so v globini med seboj zvezane in opremljene s skupnimi varnostnimi izhodi. Krajevni ofenzivni sunek, ki so ga podvezle nemške čete, pravi vojni dopisnik, je zavrnil sovjetsko ofenzivo, ki jo so dale slutiti osredotočene sile in zgoraj omenjene utrdbе, še preden se je sovjetski napad utegnil razviti. Sovražnik je takoj sploščal dobil odgovor, ki ga ni pričakoval, in vsak sovjetski napad je bil odbit. Kmalu so bile nemške čete v položaju, da so lahko prešle v protinapad.

O dosedanjem poteku silovite borbe pričajo velike sovjetske izgube ter nemške izgube, o katerih je javilo nemško vojno poročilo. Kar se letalstva tiče, je so razmerje obojnih izgub 1:16. Naglašajo tudi, da se je nemškim četam na nekatereh točkah odseka že posrečilo prodreti globoko v sovražne postojanke, kar je že sam po sebi znaten uspeh, ako se upoštevajo utrdbе, s katerimi je razpolagel sovražnik. Dopisnik zaključuje z zatrditvijo, da je vsaj za sedaj sovjetska ofenziva, na katero se je sovražnik toliko zanašal, odbita z velikimi izgubami v ljudstvu in blagu.

S finskega bojišča

Helsinki, 7. julija. s. Poročilo finskega glavnega stana se glasi:

V zadnjih 24 urah ni bilo razen krajevnih napadov rdečih oddelkov na bojišču ob ožini Annus, ki so bili vsi prestraženi, nobenih pomembnejših akcij.

Odvzem izkaznice Stranke

Rim, 7. julija. s. Tajnik stranke je odredil odvzem izkaznice temle fašistom: dr. Umberto Sciorliju Bonelliju, prefektu v Tarantu, postavljenemu na razpoloženju, dr. Peroneju Alessandru, zveznemu tajniku v Tarantu, ki je bil odstavljen, in dr. Mendoli Alfredu, kvestorju v Tarantu, ki je bil postavljen na razpoloženje, ker se je udeležil nekega banketa, s čimer se je prekršil proti moralnem zakonom, ki morajo urejati življenje države v vojni.

Poravnaj čim prej zaostalo naročnino!

Bodočnost malih narodov

Kakor so vojne postopno izgubljale svoj značaj dinastičnih borb in so postajale tekme za nadlavo med narodi, zadobivajoč vseh obseg ter znake totalitarnih borb za življenje in čast celih narodov, so se zrušili mnogi tako rekoč srednjeveški predsodki in narodi so spoznali, da se borba ne vrši več za nekega gospodarja, marveč v korist samih narodov, za njihov obstoj in za njihovo bodočo blagostanje.

Morda je ta zavest vstala obenem z objavo človeških pravic, kajti od tiste dobe postopno osvoboditve niso drugega kakor potrdilo skupnosti novih socialnih, zlasti narodnih dolžnosti in kolikor je narod postal do takrat ob koncu 19. in v začetku 20. veka, edina oblika možne harmonične otipljive in razumljive skupnosti, izven katere je bila praznina in utopija.

Osnova vedno večjih in vedno bolj krvavih vojn je zadobila tako hitreje, nego se je mislilo, socialni značaj. Prav vojne so bile odločilne za razvoj nove zavesti pri narodih. Kar se tiče Mussolinija, ga lahko smatramo za začetnika nove smeri, saj se je v letih 1914 do 1915 v svojem boju za udeležbo Italije v vojni izjavil za pristop socialistične stranke k vojni, naglašajoč, da se bo v borbi zbudila socialna zavest množic, v njegovem primeru socialna zavest italijanskega naroda, ter bo zavzela revolucionarno obliko, kakor se je tudi v resnici zgodilo.

Sedanja vojna se lahko označuje kot dopolnilno prve svetovne vojne, in kolikor v prvi vojni niso bile zadovoljene ter prirodno upoštevane socialne zahteve narodov, med katerimi so dobili premoč v Versaillesu zopet partikularistična sebičnost ter absolutna nadlavo nekaterih plutokratskih držav, ki se jim je kot takim poročilo da so se z zvijačo postavili za predstavnike narodov. Tako se je rešitev vprašanja odložil.

Danes se ne upamo reči, da bo sedanja vojna odločilna, gotovo pa je, da se socialno vprašanje vsak dan jasneje pojavlja, saj je res, da razne tekmovalne skupine čutijo potrebo, dajati česte izjave v tem smislu.

Pravci so trije, morda celo štirje, ako upoštevamo neobzdrani ameriški imperijalizem, ki stremi v tej vojni za zaslužnjem drugih narodov v izključno korist Amerike. Izločimo lahko tudi Japonsko, ki ne spada v skupno sliko Evrope.

Potemtakem ostanejo tedaj naslednje oblike evropskega sožitja za povojno dobo: boljševiška, ona, ki jo je nedavno poglasil Churchill in bomo v naslednjem videli, v čem obstoji, ter dobro znani nauk držav Osi.

Pridružujemo si priliko, da bomo v drugem članku opisali te tri razne oblike, ki izhajajo iz različnih koncepcij ter temelje na popolnoma nasprotnih filozofijah. To so trije nauki, po katerih bi morali evropski narodi enkrat za vselej doseči mir in blagostanje.

Za danes se držimo začetnega predmeta ter poudarjamo, da se zdj v vsakem primeru usoda malih narodov odločena v tem smislu, da so za vselej minili časi, če so sploh kdaj bili, v katerih so se sanje o avtonomiji in svobodi jemale z ideološkimi let 1798 in 1848, ali pa časi neuresničljivih platonskih vizij popolne politične, gospodarske in kulturne neodvisnosti večjih, manjših in najmanjših narodnih skupin. Res je, da so bile tudi v preteklem veku te zahteve po svobodi malih kneževin največje predmet veselih opet, ni manj res pa je tudi, da so se povsod po malem pojavljali romantični sanjari, ki so za najmanj eno stoletje zaostali za realnostjo. Ta je napravila očiščene korake v pravcu kolektivne vzajemnosti, ki so jo sedaj pogoltnili interesi in meje narodov za razširjenje do celinskih mej in še preko njih. (Saj so že govorili o Evrafriki!)

V takem sklopu se nerazumevanje malih narodov skrči na obseg skromnih ovir proti usodnemu razvoju zgodovine, ki jo določajo samo velesile, namreč številčno najsilnejši ter duhovno in gmotno najbolje pripravljeni narodi.

Ker se usoda malih narodov odloča skoro brez njihove volje in njihova dejanja, za kak trenutek lahko zadostne lastni želji po odločilni vlogi ob koncu pa se to pokaže kot huda politična napaka. S tem ni rečeno, da mali narodi nimajo znakov osebnosti, ki jim gre v vsakem primeru zaradi etničnih in zgodovinskih razlogov. Prav nasprotno hočemo reči, nimj gre v resnici osebnost, prava, jasna, nedvoumna istovetnost, toda — in tu smo pri korenu stvari — ne nimj samim, ampak v soglasju, v družbi, v sodelovanju ter v močni in tesni zvezi z vsemi drugimi narodi, tako v gospodarskem, kulturnem, duhovnem in socialnem pogledu, kar zagotavlja izmenno onih dobrin ki sta jih priroda in Bog dodelila človeku po neenaki in zelo tajinstveni razdelitvi.

Ne gre več — po našem — za to, da se stremi po absolutni avtonomiji, ki je nikoli ni bilo ali pa je bila samo navidezna, ker je tako stremenje nemogoče in absurdno. Danes je treba napraviti točno oceno lastnih možnosti, lastnih virov, lastnih sposobnosti in sklopu splošnega evropskega gospodarstva ter umeti, pomočevati vedno bolj te možnosti te virov in te sposobnosti, da se ojači koeficient lastne narodne osebnosti.

To je nova oblika, ki jo zadobiva zavest narodov. Da se točneje izrazimo, vsebuje to novo zavest v teoriji in v praksi novi red, ki ga hočeta državi Osi. To ni boljševiška ideja splošnega izenačevanja, niti misel, ki je nastala zadnji trenutek kot improvizacija Churchilla ali Roosevelta.

S tem predmetom se bomo pečali prihodnjič, za sedaj nam zadostuje, da je jasno, da je socialni činitelj najbolj važen in da je postal pomemben za vso Evropo.

K. K. K.

Občinska uprava v Šmarjeti razpuščena

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino je na osnovi člena 3. Kraljevega dekreta z dne 3. maja 1941-XIX. št. 291. spoznal za potrebno, da je treba razpustiti občinsko upravo v Šmarjeti ter ji imenovati izrednega komisarja. Zato je odredil:

Cl. 1. Redna občinska uprava v Šmarjeti se razpušča.

Cl. 2. G. Florijan Zorko se imenuje za izrednega komisarja občine v Šmarjeti. Civilni komisar v Novem mestu je pooblaščen, da izvrši pričujočo naredbo. Ljubljana, 6. julija 1943-XXI.

Visoki komisar:
dr. Giuseppe Lombrosa.

Boji na Novi Gvineji

Tokio, 8. jul. s. Japonski glavni stan objavljajo:

Japonska posadka v bližini Salamaue, južnovzhodno od Nove Gvineje, je v boju proti ameriškim četam, ki so bile 30. junija izkrcane v zalivu Nassau, kakor tudi z avstralskimi četami, ki so skušale napaditi japonske postojanke iz smeri Vau. V bližini Bob Dubija je nekaj japonskih enot 5. julija izvršilo presenetljiv napad na sovrane čete ter jih odbilo s težkimi izgubami. Japonska letala so napadla sovrane postojanke v zalivu Nassau dne 1., 3. in 5. t. m. ter prizadela hudo škodo tako sovranih ladjam kakor izkrcanemu vojnemu blagu.

Italijanski kmetovalci na braniku domovine

Rim, 7. julija. s. Fašistična konfederacija poljedelcev, nadaljujoč s svojo propagando ob vsaki priliki in z vsalim sredstvom, pred vsem na periferiji, da bi dosegla čim popolnejšo in prostovoljnijo vključitev proizvajalcev pri zbiranju žita, je odredila 10 področij, ki jih je prepustila narodnim voditeljem posameznih federacij po kategorijah in pripadajočim podpornim ustanovam in konfederacijskim funkcionarjem, da bi se tudi letos ustvarilo takšno ozračje pri zbiranju in oddaji žita, ki bi mobiliziralo duhove vseh prizadetih, da bi se zbrala sredstva, ki naj bi zagotavljala odpor domovine pod orožjem in zagotavljala italijanskemu narodu zboljšanje prehrane, ki jo je napovedal Duce. Posamezna področja so takole razdeljena: Piemont in Ligurija (nac. svetnik Pietro Giunti), Tri Benečije (nac. svetnik dr. Carlo Gerini), Lombardija (advokat Luigi Angelini Rota), Emilija in Romagna (dr. Luigi Mancini), Toskana (dr. Giuseppe Traniello Gradassi), Marche in Umbrija in Campagnija (advokat Salesio Schiavini), Lacio, Abruzzi in Molise (dr. Amos Bacchelli), Puglija in Salerno (adv. Franco Catalani), Sardinija (dr. Luigi Anchisi), Sicilija (Faust Agodi).

S to novo in globljo propagando, nalezorno in podporno akcijo želi fašistična konfederacija poljedelcev uporabiti vse proizvajalce pri natančnem in prostovoljnem spoštovanju ureditve o zbiranju žita, tako da bi v zgodovinski uri, ki jo preživlja domovina, oddaja žita zadobila pomen demokratskega dejanja, vrednost dejanja narodne vzajemnosti in simbolično izvršitev visoke državljanske dolžnosti. Italijanski poljedelci se zavedajo težke in hude stvarnosti sedanjega trenutka in bodo temneje povezani v svojih sindikalnih organizacijah prav gotovo tudi ob tej priliki dati nov in konkreten dokaz o svojem domoljubju, s čimer bodo postali še bolj zaupni in vredni naloge, ki jim je bila zaupana v tako odločilnem trenutku za usodo domovine.

Novo bridko spoznanje Angležev Svarilo pred varanjem anglosaške javnosti

Lizbona, 7. jul. s. Znana britanska reakcionarna revija »Word Affairer« je napravila popoln obrat v vprašanju drugega bojišča z objavo naslednjega komentarja: Britanoko ljudstvo pričakuje povsem zamisljivo vdr v Evropo vsak trenutek. To naj bi bil odločilni udarec proti sovranih, o katerem si mislijo, da je že na tleh. Tako pa mnogi gledajo na stvar, če bi pa do tega udara ne bi prišlo, bi bilo mnogo nevolje. Nihče ne more presoditi, kakšno bi bile politične reakcije. Listi so bili tako polni vzpodbudnih naslovov o bližajoči se uri »NIC«, ki se približuje, in toliko so razpravljali o drugem bojišču, da so množice prepričane, da se ta usodna ura približuje. Slehera misel je podrejena tej duhovni gotovosti. Naj bodo politične reakcije, ki bodo sledile neizvrtitvi tega poizkusa v letu 1943, kakršnekoli, lahko bi se zgodilo, da bi se kasneje strateško utemeljevala vaa sedanja vojna s tem, da je že sama grožnja Nemčiji odvrgla nemške čete od vzhodnega bojišča in morda celo preprečila začetek ofenzive na tem bojišču letos poleti. Ze s tem naj bi bilo mnogo doseženo, malo verjetno pa je, da bi mogla ta trditve b'vsteno spremeniti reakcije, razen, ako bi se med tem ne zgodilo kaj drugega, zelo pozitivnega. Globoka želja prebivalstva Velike Britanije in Zedinjenih držav ter vseh zasedenih držav po invaziji ima za posledico, da zbujajo sleherni odlaganje nevoljo in da se mu takoj pripisuje politični pomen. Toda ne glede na politične nevarnosti takšne zakasnitve bi ne bile nič manjše nevarnosti, ako bi sledili tistim, ki se zavzemajo za prezgodnji poizkus. Morda bi bilo še najmanjše začetno zlo v smislu priatka, da je treba nekaj storiti, ako bi se podvezla kaka bučna slepila akcija, ki bi bila brez strateške vrednosti. V tem pričakovanju so tisti, ki verujejo v uspešno letalske akcije omejene ofenzive, pridobili na vplivu, pripomniti pa je treba ponovno, da se bombardiranje doslej ni izkazalo kot odločilni činitelj niti v rusko-finski niti v španski državljanski vojni niti v bitki za Veliko Britanijo. Ono tudi ni odločilni činitelj na Kitajskem. Malta je bila 2000 krat napadena in najmanj 6000 ton bomb je bilo odvrženih na železniško križišče Hamma, toda promet je še vedno v teku. Coventry je bil s'lovito napaden, vendar je v 12 odstotkov njegove industrijske proizvodnje trenutno zastalo. Ogled navidezno porušene mesta po enem izmed najhujših napadov je površnem opazovalcu nudil vtis, da je večina njegove industrije popolnoma uničena, in vendar ni bilo tako.

Ob šesti obletnici kitajskega incidenta Naraščajoča strnjnost vzhodnoazijskih narodov

Tokio, 7. jul. s. Diplomati Osi so nocoj proslavili 6. obletnico kitajskega incidenta s sprejemom v japonsko-nemškem in japonsko-italijanskem društvu, ki so se ga udeležili tudi general Ajao Ci Kšimoto, bivši župan Tokija, admiral Jamamoto, bivši poslanec v Berlinu Kimimoto in predsednik omenjenega združenja Nagatani.

Tokio, 7. jul. s. Ob šesti obletnici tako imenovanega kitajskega incidenta ugotavljajo v japonskih vojskih krogih, da nadzira Japonska sedaj 5000 kvadratnih kilometrov kitajskega ozemlja. V tej dobi so Gangkajskove oborožene sile pustile na bojišču približno 2 milijona 800.000 mrtvih, izgubile 3070 letal, 6000 topov, 10.000 strojin, 180.000 pušk in ogromne količine drugega vojnega blaga. Operacije v tem letu so dokazale, da ni imel Gangkajšek, čeprav so ga podpirali Angleži in Američani, nikdar pobude v svojih rokah in da so bile njegove oborožene sile obkoljene ali uničene v Čekjangu, v Kunganu, Tjungkungu in ob južnem Jangceju, dočim so bila sovrana letalska oporišča sistematsko uničena.

Bangkok, 7. jul. s. V posebni poslanici, ki jo je poslal predsednik japonske vlade Toju ob priliki 6. obletnice kitajskega incidenta, je predsednik tajske vlade Kibun zapisal med drugim: »Ko poteka danes šest let borbe med Japonsko in režimom v Čungkingu, si dovoljujem izraziti upanje, da se bo ta vojna kmalu zmagovito zaključila in da bodo vsi Aziji sodelovali kot enota proti skupnemu sovražniku in se združili v nalogi, da ustvarijo blagostanje na prostoru Velike vzhodne Azije.

Sonan, 7. jul. s. Tukajšnji listi komentirajo pomen 6. obletnice kitajskega incidenta in poudarjajo, da se bo narod spominjal tega dogodka kot izhodišča za ustvaritev nove Kitajske, združene bolj kakor kdaj koli prej. Kitajski list v Sonanu »Jit Po« objavlja uvodnik, v katerem poudarja, da se v ideološkem pogledu kitajski incident lahko smatra za začetek vojne za Veliko vzhodno Azijo. Cilj obeh konfliktov je izkoreninjenje anglo-ameriškega vpliva v vzhodni Aziji. Narodi tega prostora morajo uničiti anglo-ameriški imperijalizem. Čungking ne vidi spletk, s katerimi skuajto Angleži in Američani podjarmiti Kitajsko. Šele z nastopom Japonske je bila Kitajska osvobodena ne le pritiska komunizma, ki je pretil udušiti vso državo, temveč tudi anglo-ameriškega izkoriščanja. Svoj članek zaključuje list s pozivom za popolno uničenje Angležev in Američanov po azijskih narodih pod vodstvom Japonske, kajti samo tako bo Azija lahko dobila svoj pravi obraz.

List »Sonan Šimbun« piše, da so bili v Tokiju postavljeni trdni temelji, da se preko Nankinga napravi iz Kitajske svetovna sila, na katero bodo gledali Angleži in Američani od spodaj navzgor, ne pa od zgoraj navzdol. Kitajsko-japonski sporazum zapira Angležem in Američanom vsako pot izkoriščanja Kitajske. V zadnjih petih letih se je na Kitajskem marsikaj zgodilo. Narodna Kitajska je pod vodstvom Vangčingveja dosegla popolno suverenost in teritorialno strnjnost. Na drugi strani pa režim v Čungkingu, ki je dosledno odklanjal sodelovanje z Japonsko za uresničenje idealov pokojnega Sunjatsena, tudi že spoznava, da se njegovo vplivnostno področje naglo manjša, medtem ko narašča njegovo usojenjenje Angležem in Američanom.

Manilla, 8. jul. s. Tukajšnje kitajsko združenje je ob priliki 6. obletnice kitajskega incidenta poslalo v Čungking poslanico, v kateri so zavzela za ukinitve sovražnosti, kor so

Prizadevanje mestnega uslužbenstva za blaginjo Ljubljane

Spominjamo se že, kako je podžupan comm. dr. Salvator Tranchida lanskega oktobra razposlal okrožnico vodjem mestnih uradov, naj bo mestno uslužbenstvo čim najbolj vpludno s strankami, saj mora javni uradnik vedno upoštevati osnovno vodilo »iti ljudstvu na roko«. Že v naprej naj mestno uslužbenstvo prepreči vse, da zadeve ne bi postale preveč pereče. Pripravi in ukreniti je treba vse o pravem času. Z uvidenostjo in pravičnostjo naj mestno uslužbenstvo izkazuje prebivalstvu ono pomoč in ujetnost, ki z njo dosega, da je tudi morda neprijeten, strog ukrep sprejet voljno in občuten manj težko, ker je pač potreben iz najvišjega interesa skupnosti. Kdorkoli potrebuje posredovanje mestne uprave, naj ima vtis, da vseskrat najde ono tenkočutnost, ki mora biti svojstvo vsakega funkcionarja. Zato naj načelniki oddelkov boj spremljajo delo svojih podrejenih uslužbencev, da bodo vpludnost, ljubeznivost, zlasti pa potrpežljivost imeli za stalno pravilo pri obveščanju z občinstvom.

Učinek okrožnice se je prav kmalu blagodejno pokazal, kar so stranke ugotovile s priznanjem in zadovoljnostjo. Enako je pa tudi uslužbenstvo videlo, da vpludnost in uslužbenstvo obveščanje s strankami koristi tudi uslužbencem.

Da bi pa občani in sploh mestno prebivalstvo imelo čim več koristi od mestnih uradov, je bilo treba marsikaj preurediti s smotno organizacijo ter pozornost uslužbenstva čim najbolj strniti k upoštevanju glavnega vodila, naj gre strankam vedno na roko.

Neprestane redne seje vodij uradov z županom in podžupanom na delu omogočajo mestni upravi reden pregled in potek vseh del po občinskih uradih. Vse rešitve najraznovrstnejših zadev so na teh rednih sejah skupno obravnavane in čim temeljiteje pretehtane, da so rešitve in odloki res zreli in koristni tako strankam kot vsej občini in splošnosti. Da se pa vse uslužbenstvo čim najbolj pritegne k tenju prizadevanju, sta župan, general Leon Rupnik in podžupan comm. dr. Salvator Tranchida, vodjem mestnih uradov te dni spet naslovili naslednje okrožnico, ki je bila predčana vsemu uslužbenstvu, da bo svoje sile še bolj posvečalo koristim mestne službe ter še nadalje lojalno, vdano in dejavno sodelovalo z upravo.

Iz poročil in predlogov, ki jih načelniki uradov predlagajo dan na dan, je razvidno, da pod vodstvom generalnega tajnika, ki daje zgled posebnega zanimanja za mestno upravo, podrejeno uslužbenstvo opravlja službo z marljivo delavnostjo.

Ta, z izvestnega vidika hvalevredna delavnost vendarle ni tako velika, da bi lahko rekli, da je dolžnost funkcionarja izpolnjena od kraja, kakor mora biti izpolnjena v izredni dobi, ki v njej živ-

mo in ko je treba več čuta odgovornosti, iniciativnega duha in dinamčnosti, ki izključuje počasno, zamudno delo birokracije drugih časov, torej v dobi, ko je treba duha požrtvovalnosti in odpovedi, pravičnosti ter predvsem moralnega poguma, da vselej, pa če tudi bi menili, da tvegamo osebno korist, javimo upravi vse vrzeli, pomanjkljivosti in nerednosti, ki se pojavijo v službenem poslovanju.

Le s takimi svojstvi, ki morajo karakterizirati uslužbenca teh novih časov, še posebno pa one, ki imajo prednost, da vodijo urade, je predstavnikom uprave mogoče dati najvišji prispevek tehtine, uspešne delavnosti, ne da bi čakali, da samo od le-teh prihajajo opozorila, ki utegnejo biti prekasna, ter izhajajo sleherna iniciativa za izpopolnitev službe same ali za izločitev elementov, ki iz svoje službe napravljajo zgolj sredstvo za udobno življenje, dovetno včasih za poravnave in kompromise.

Zato je točno vodilo mestne uprave, da podrejeno uslužbenstvo sploh služi občini s popolnim razumevanjem dolžnosti in z vneto do dela, ki pogosto lahko pomeni tudi žrtve, odpoved in duševno muko: sledenji je vsak nameščene Ljubljanski občan in s tem, ko dobro služi drugim občanom, dela dobro ne le za koristi svojega mesta, temveč tudi za lastno korist.

Posebnega upoštevanja bodo deležni oni — skromni nameščenci ali vodje uradov — ki bodo v svesti si važnosti tega vodila, imeli tudi moralni pogum, da o pravem času z absolutno resničnostjo javijo pomanjkljivosti, ki bi se kakorkoli pojavile v poslovanju uradov, saj ti morajo vedno popolnoma ustrezati upravičenim pričakovanjem meščanov in namenom, h katerim teži vsaka uprava, ki jo navdaja krepek čut odgovornosti ter hoče delovati objektivno in pravično.

Sistem, da pustimo toku svojo pot, ali sistem kvitizma kot počasnosti ali — kar je še huje — brezbrzičnosti pri delu, ki ga ne vodi resnična korist javne stvari, moramo smatrati za minul: vsakdo delaj zvesto in z zares koristno delavnostjo, usmerjeno k edinemu smotru — blaginji mesta.

Mestna uprava je v mejah možnosti vselej odprtega srca in z iskrenim zanimanjem prihajala naproti zahtevam uslužbenstva: ima torej pravico zahtevati, da ji uslužbenstvo samo da moralno povračilo z največjim uspehom pri delu in z največjo izpopolnitvijo službe.

Prepričani smo, da bo javnost, predvsem pa seveda prebivalstvo Ljubljanskega mesta v najkrajšem času z zadovoljnostjo občutilo učinek te dobre namene okrožnice in rado priznalo mestnemu županstvu, kako skrbno si prizadeva za čim najtesnejšo in čim učinkovitejšo sodelovanje mestnega uslužbenstva s prebivalstvom za blaginjo vse Ljubljane.

Gospodarstvo Poslovanje italijanskih zavarovalnic

Tri največje zavarovalnice v Italiji Nacionalni zavod za zavarovanje (Istituto Nazionale delle Assicurazioni, INA), Assicurazioni Generali in Rionione Adriatica di Sicurtà so pravkar objavile svoja letna poročila za preteklo leto, ki kažejo, da je uspelo nadaljnje razširjenje obsega poslov v sami Italiji. Zavarovalna stroka je v Italiji od nekada močno razvita, tako da zavzema najodličnejše mesto v organizaciji zavarovalništva v Evropi, saj sega poslovno področje velikih italijanskih zavarovalnic zlasti triestskih, daleč preko meja Kraljevine.

Nacionalni zavod za zavarovanje INA spada po obsegu poslov med največje zavarovalnice v Evropi. Iz poročila, ki ga je senator Bevione podal Duceju o poslovanju tega zavoda, je razvidno, da je prineslo preteklo leto tej zavarovalnici nov velik razmah poslov. Delovno področje zavoda se v prvi vrsti nanaša na Italijo samo, vendar je bilo že leta 1941 razširjeno z ustanovitvijo reprezentanc na Hrvaškem in v Španiji. Zastopstvo zavarovalnice v Albaniji je razširilo svoje posle na Crno goro, v Ljubljani pa je bila prav tako leta 1941 ustanovljena generalna direkcija. Pri nacionalnem zavodu za zavarovanje je bilo lani na novo sklenjenih 719.000 zavarovanj za znesek 5 milijard lir, medtem ko je znesek novih zavarovanj v prejšnjih dveh letih dosegel 4.2 odnosno 3.75 milijarde lir. Zavarovana glavnica se je s tem povišala na 30 milijard lir, nasproti 24 in 21 milijardam v prejšnjih dveh letih. Vplačane premije so ponovno narasle za 0.4 na 1.9 milijarde lir. Sprčo povečane obsega poslov so družbine matematične rezerve, ki so znašale ob koncu leta 1940 5.94 milijarde lir, ob koncu leta 1941 pa 6.70 milijarde lir, povzpelle na 7.74 milijarde lir. Lasti so se dvignile za več kakor 1 milijardo. Lastne premoženjske rezerve pa so narasle za 35 na 504 milijone lir. Zavod je tudi v preteklem letu sodeloval pri vpisu zakladnih bonov z zneskom 1 in pol milijarde lir tako da je v treh letih sodeloval pri vpisu za 2.7 milijarde lir. Čisti dobiček se je lani povečal na 83.6 milijona lir (81) od tega dobi državni zaklad 34.5 milijona lir enak znesek pa gre po statutih v korist zavarovancev, kar pomeni, da se zavarovancem lahko poviša zavarovana glavnica za 0.5% ali pa se letošnja premija dvigne za 6%. Poleg gornjih zneskov je zavod stavil znan znesek 231 milijonov lir na razpolago za melioracijska dela (prejšnje leto 135 mil.).

Navzlic znatnim poslom pušča Nacionalni zavod za zavarovanje še vedno dovolj možnosti za iniciativo zasebnih zavarovalnic, med katerimi sta največji imenovani triestski zavarovalnici, Družba Assicurazioni Generali je poslovno delovanje svojih 63 koncernskih družb v inozemstvu še razširila lani je prejela na premijah v vseh zavarovalnih panogah 1366 milijonov lir nasproti 1168 in 1031 milijonov v prejšnjih dveh letih. Medtem ko odpade v življenjskem zavarovanju večji del na Nacionalni zavod za zavarovanje, t. j. na javnopravno ustanovo, obvladajo zasebne zavarovalnice skoraj vse trg zavarovanja proti škodi. Še vedno pa zavzema tudi življenjsko zavarovanje važno mesto v poslovanju družbe Assicurazioni Generali. V življenjskem zavarovanju zavarovana glavnica se je lani povzpela od 10.5 na 12.4 milijarde lir. Skupna vsota garancijskih fondov so je v preteklem letu

povečala za 538 na 4171 milijonov lir. Iz bilance je nadalje razvidno, da so lani nepremičnine v Italiji in inozemstvu dosegle vrednost 750 milijonov lir. Zavod je s svojimi koncernskimi družbami sodeloval v konzorciju za emisijo državnih zakladnih bonov. Pri čistem dobičku, ki se je povečal na 36.5 milijona lir (prejšnje leto 33.8), bo družba izplačala nespremenjeno dividendo na delnico v nominalni vrednosti 200 lir (glavnica znaša 120 milijonov lir).

O računskem zaključku drugega triestkega velikega zavoda Rionione Adriatica di Sicurtà smo že včeraj kratko poročali. Tudi ta družba kontrolira v Italiji in v inozemstvu številne druge družbe in je v tesnih stikih z Monakovsko življenjsko zavarovalnico. Dohodki od premij so se lani v vseh zavarovalnih panogah povečali na 933 milijonov lir nasproti 763 in 708 milijonov v prejšnjih dveh letih. V življenjskem zavarovanju so bila sklenjena nova zavarovanja za 1.50 milijardo lir (nasproti 1.05 v prejšnjem letu). Nepremičnine te družbe v Italiji in v inozemstvu predstavljajo v bilanci vrednost 500 milijonov lir. Tudi družba Rionione je lani sodelovala v konzorciju za emisijo državnih zakladnih bonov. Pri glavnici 100 milijonov lir je znašal čisti dobiček 12.2 milijona lir (12.6) in bo družba kakor v prejšnjem letu izplačala kosmato dividendo 100 lir na glavnico v nominalni vrednosti 625 milijonov lir. Ostanek 1.9 milijona lir pa bo prenešen na novi račun.

Gospodarske vesti

— Omejitvi v nemški proizvodnji nekaterih vrst papirja. Nemški državni urad za papir je izdal novo naredbo o proizvodnji in predelavi papirja, s katero se v interesu štednje s celulozo spreminja sestava srednjefnih vrst papirja, papirja za pisanje in ovojnega papirja. Odslej bodo v nemških papirnicah izdelovali samo tri vrste papirja za pisanje (300 g 5). Tudi število raznih vrst ovojnega papirja se zmanjša. Za ostale vrste papirja pa so izdane nove določbe glede maksimalne teže na kvadratni meter.

— Iz spodnještajerskega trgovskega registra. Čmureška trgovska družba z o. z. v Zgornjem Čmureku je prešla brez likvidacije na ednega družbenika Huberta Poscha, ki bo tvrdko odslej vodil pod svojim imenom.

— Likvidacija podružnic bivših jugoslovanskih delniških družb v Srbiji. Z naredbo srbske vlade je bila odredena likvidacija podružnic onih delniških družb, katerih centrale so bile dne 1. aprila 1941. na bivšem področju Jugoslavije izven Srbije, kolikor ni bila izvršena reorganizacija dotičnih podružnic po naredbi z dne 5. junija 1941. Podružnice morajo v 30 dneh prijaviti svojo likvidacijsko sodišču. Likvidacijsko postopanje se ne uveljavlja, če ima podružnica v Srbiji obliko samostojne delniške družbe ali če se taka samostojna delniška družba ustanovi najkasneje v dveh mesecih. V tem primeru prevzame nova delniška družba vse pravice in obveznosti kakor tudi glavnično prejšnje podružnice, kakor je bila izkazana v zadnji bilanci pred ustanovitvijo samostojne delniške družbe.

KULTURNI PREGLED

Drugo srečanje
z „Nevesto s krono“

Fred menoj leži letnik »Gledališkega lista« iz l. 1929. In ko listam po njem, vidim jasno podoba naše taktatne Drame, ki je začela dobrih leto prej novo pot pod vplivom mladega režiserja Cirila Debeveca. Po svojih študijah na praški igralski Akademiji je začel svojo režisersko pot pri nas v znamenju ekspresionizma in poudarjenega realizma ter je razvijal svoje gledališko stremeljenje v to smer tako v izboru literarno visoko vrednega repertoarja, kakor njemu odgovarjajočih igralcev, ki so mu sledili v to, pri nas do takrat komaj nakazano smer. Kdor si da truda, da prelika kritike iz tedanjih časov in sliši spomine občinstva, bo videl, da sodi tisti čas v visoko aktivno vrenje umetniške prizadevnosti in dejavnosti v analizi naše Drame.

Kot glavno sodelavko v Debevečevih režijah naj omenim Milo Saričevno, nosilko domala vseh ženskih glavnih vlog v njegovih režijah skozi celo vrsto let. Med te vloge spadajo: Kersti, Auda, Elizabeta Valoiska, Hai-Tang, markiza Yorisaka, Gospa Cathleena, Lepa Vida, Dotka, Eleonora, Elizabeta Barrett-Browningova, Cordelia itd. To so liki, ki sestavljajo bistven del najvrednejših vrhunskih storitev izmed umetnic naše Drame.

Miloba, eteričnost in plemenitost likov Saričevne so malone legendarne in po njih je postala ta od občinstva ljubljena in spoštovana umetniška simbol in utelešenje idealne, plemenite ženskosti. Miloba in plemenitost sta njeni najmočnejši značilnosti, njena individualnost, tako močna in nepremagljiva, da je dobil vsak lik v njeni interpretaciji to subjektivno noto.

Debevečeve režije s Saričevno v glavnih vlogah pomenijo ero v naši Drami in ji dajejo značilen pečat.

Toda bistvo življenja — posebno gledališkega — je večna sprememba. In tako pride in gre zdaj ta, zdaj oni val, se pomodi in uplaha, da napravi prostora novemu — kakor se menjavata plima in oseka. In tako je zanesel val Debeveca v Opero, prišel je nov čas, z novimi zahtevami, ki so prinesle drug repertoar, nove moči, novo strujo in tudi Saričeva je postala v zadnjih letih bolj redek pojav na našem odru.

Toda življenje je krogotek, ki se vrača od časa do časa na isto točko in napravi bilanco: Kaj si pridobil, kaj pridela, kaj dognal v tem času? Ali si obstal na mestu, ali si napredoval ali nazadovale?

S tem vprašanjem stojimo danes pred našo Dramo, pred režiserjem, pred ansamblom. Kje smo?

Kdor pozna Saričevno kot »Nevesto s krono« — Kersti, se bo tudi vprašal: Kakšen je danes odnos te igralko do te

vloge? In ko se domeniva za sestanek in pogovor, jo pričakujem z zanimanjem, kajti že prav dolgo je nisem videla.

In ko prihaja z elastičnimi, energičnimi koraki, ki slišim njen temni, zastrti alt v molovih kadencah (kdo ga ne bi spoznal izmed tisočih glasov?) tako poln odločnosti in vitalnosti, neke notranje napetosti do skrajnih meja naprožene vznemirjenosti, gledam pred seboj neko meni novo, doslej neznanu Saričevno. Bledi oval njenega obraza je za spoznanje drobnejši, toda morda ravno zato upornejši, rjavi pogled ni več zastrt z milino, temveč bliska...

V tem trenutku ni več sledu o eteričnosti, ki je, kakor pristoja v zraku lebečča meglica, pripravljena, da zakoleba ob vplivu tega ali onega — nič sledu o Ofeiji — ni več pasivno učinkovito, mile — temveč odporna in uporna ženskost — Kersti.

In dasi sem po teh letih na vsebino Strindbergove »Neveste s krono« pozabila, mi je zdaj, ko vidim Saričevno tako pred seboj, jasna: gre za uporno Kersti iz moralnega koda (kajti njeni pradedje so prešli tujo kri), za švedsko planšarko, žensko, kajti Kersti je že ženska in mati, čeprav gre za zaplet drame za njeno krono.

— Kako občutiti svoje drugo srečanje s to vlogo?

»Za igralca ni večje milosti — vsaj po mojem osebnem mnenju — kot da se lahko vrne po več letih k svoji starosti. Vsi igralci imajo vedno občutek, da ji je ostal nekaj dolžan. Življenjska in odrska dozorlost, ki si ju z leti pridobiš, pa ti dajeja možnost, da ob ponovnem srečanju z vlogo ta dolg poravnáš.

Zavedam se, da mi pred leti ni uspelo predstaviti Kersti, kakor bi bila hotela, ker nisem še v tisti meri razpolagala z izraznimi sredstvi, ki so potrebna za to vlogo. Kajti Kerstina moč je velika tako v negativni kakor v pozitivni smeri. Njen zločin ne izvira iz pokvarjenosti. Kot potomo mornarskega rodu lovec jo žene zdravo, močno nagonsko življenje preko rodbinskega sovraštva v objem Matsa, ki ga vzljubi in mu rodi sina, obremenjenost s temnimi divjimi instinkti pa jo pritrta do detomorstva, da zadosti svojemu častihlepu s krono. Pri tem ji pomaga temna prirodna sila — Babica, katere vpliv je kljub svari luči svetle, dobre sile Povodnega moža spočetka močnejši.

Kerstin zločin se razkrije, ona se zlomi, prizna krivdo, se očisti in sprejme kaznen nase. In tu se pokaže zopet njena — to krat pozitivna moč — da nosi vse posledice zločina, ki ga je storila.

Ob tej pravični drami se mi zdi čudovita Strindbergova poglavitna v naravo in

* Poslanik Mackensen pri Duceju. Musolini je te dni sprejel nemškega poslanika pri rimski vladi von Mackensena, ki mu je izročil izvod velikega slovarja latinskega jezika z naslovom »Thesaurus linguae latinae«. Slovar so izdale skupno nemške znanstvene akademije. Na njem so delali strokovnjaki od konca preteklega stoletja do danes. Obenem z nemškimi latinisti si je stekel zasluge za izdajo tega slovarja tudi prof. Luigi Castiglioni, ki predava na univerzi v Milanu.

* Smrt generala Cebrellia. Iz Rima poročajo, da je umrl nenadno smrti general neke letalske divizije Mario Cebrelli. Pokojnik se je narodil v Genovi leta 1894, udeležil se je svetovne vojne v činu kape-tana, potem je napredoval od stopnje do stopnje ter je bil nazadnje eden najboljših letalskih generalov italijanske vojske. General Cebrelli je bil odlikovan tudi s Savojskim vojaškim redom.

* Smrt viteza železnega križa. Na poslednjih hudih ran, ki jih je dobil v Tunisu, je 22. junija podlegel poškodbam stotnik Detlef Lienau, poveljnik izvidniškega oklop-nega oddelka. Za svojo hrabrost je bil ma-ja letos odlikovan z viteškim križcem železnega križa.

* Smernice za ljudsko solstvo v vojni. Pri ministrstvu za narodno vzgojo v Rimu je bil sestanek sveta za ljudsko solstvo. Minister Biggini je razvil svoje misli o nalogah ljudske šole v vojni. Dal je napotke za raz-vojo ljudskega solstva v sedanjem času in nakazal pot za bodočnost.

IZ LJUBLJANE

Razdeljevanje krompirja

Prehranjevalni zavod Visokega Komisa-riata sporoča, da bodo od 10. do 13. t. m. naslednje tvrtke:

Zadruga državnih uslužbencev, Vodnikov trg;

Šarabon & Co., Zaloška cesta;
Ivan Jelačin, Emonska cesta;
Boris Lunder, Rožna dolina, Cesta V;
Gregorc & Co., Bleiweisova cesta;

A. Smrkolj, Vošnjakova cesta;
ponovno delite spomladanski krompir, in sicer po 1 kg na osebo proti odvzemu od-rezka št. 105 navadne živilske nakaznice (modre barve), izdane od Mestnega pre-skrbovalnega urada v Ljubljani.

Cena krompirja je določena za L 2.40 za kg.

* — Nov grob. V Novem mestu je v 71. letu starosti preminil poštni poduradnik v pokloju g. Ignacij Ahlin. Zapuščata tri s'no-ve, hčerko in drugo sorodstvo. K večnemu po-čitku bodo blagodej pokopnili s spremili v soboto iz mrtvašnice bolnišnice v Kandji na mestno pokopališče. Pokojniku naj bo ohranjen blag spomin, njegovim svojim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

* — Diplomirana je bila na juridični fa-kulteti gđ. Majda Biziljeva. Čestitamo!

* — Nočna nevihta. Po hudem naližu v sredo dopoldne se je kmalu po kosilu »jas-nilo in je sonce sijalo vse do večera. Ob nastopu noči pa je bilo nebo že spet obla-čno in kmalu po polnoči se je razbesnela prava nevihta, spremljana z bliskanjem in grmenjem. Neurje je trajalo skoraj celo uro, deževalo pa je potem še delj časa. Včeraj je bilo vse dopoldne nebo zamreže-no z oblaki. Barometer se zadnje dni ne-prestano dviga in pada. Medtem ko se je prejšnji teden držal med 761 in 764 mm, je začel v torek naglo padati in je dosegel najnižje stanje 757 mm (ne 725,5, kakor je včeraj zapisal tiskarski skrat). Potem se je razmeroma hitro dvignil do 760 mm in nekaj časa ostal na tej višini. Ozračje se je nekoliko ohladilo. Najvišja dnevna temperatura v sredo je znašala 20,5 stp. C, najnižja temperatura v četrtek zjutraj pa je bila 14 stop. C.

* — O živalih, ki pri nas izumirajo, je ob-javljen zanimiv članek v »Domovini« tega tedna. Nadalje sta objavljena domača no-velica »Njeno prijateljstvo«, ter saljni pod-listek »Hudiča so šli klicati«. Gospodinjim v pouk je daljši članek o vlaganju ter raz-ličen drobit. Roman »Obsedene« se živahno razpieta. Vsem čitateljem v mestu in na

njegove prisposobe za človekove nagibe: temna prirodna sila — Babica, katere li-sičji rep je simbol za njeno roparsko, ani-malsko naravo, ki prevlada Kersti, in kot nasprotje v Povodnem možu personificir-ana svetla, pozitivna naravna sila, očiš-čujoči vodni element, ki končno povzroči Kerstin preobrat od nagonskih k duhov-nim silam narave.

Tehna je tudi povezanost Kerstinih faz z vodnim elementom, ki jo spremlja ves čas: najprej slap, kot prispodoba njene prekipeljavosti, neukrotene naravi; tolmun, temna globina njene duše, ki spočne zlo-čin, nato deroča reka, ki jo žene z neiz-prosno silo v pogubo: odkritje zločina, in končno jezero, s kristalno belo, ledeno gla-dino, znakom njene duševne kristalizaci-je, ki v smrti otprjenosti ohladi odno-vo sovraštva med njeno in Matsovo rodno hišo, sovraštvo, ki je zastrupilo in pogu-bilo njuno ljubezen.

To se mi zdi zelo občuteno. Prepričana sem, da bo to delo morda še marsikomu dvignilo iz duše kako dragoceno misel. Da, lepo je zastaviti vse svoje moči za interpretacijo resnične odrske umetnine, kajti zavest, da pridobiš od nje gledalec in igralce, je vredna napa.

V letošnji uprizoritvi so ostali od pr-vo-tno zasedbe poleg Saričevne še: Mira Da-nilova, ki je zaznamovala vprav z Bri-to že pred leti enega svojih najmočnejših igralskih uspehov, nadalje Rakarjeva kot Babica in Debevec kot Povodni mož, dve fantastični igralski stvaritvi; nadalje Ce-sar kot izrazita pojava deda in M. Skr-binšek kot župan. Od novih je treba pre-vsem omeniti Slavka Jana, ki igra vlog-vo Matsa namesto prejšnjega igralca. Jan je znan iz zadnjih sezon kot Hamlet in Ro-meo. Kot Mats ima pred sabo vlogo stro-ke, kot je doslej še ni igral. Njegove igrals-ke sposobnosti, ki so našle doslej izraza v prenekateri klasični in izrazito moderni vlogi, bodo postavljene na tehtno preiz-kušnjo s Strindbergovim, srčno dobrim, poštenim, po duši otroškim nebolgijem in v podzavestnem, slutenskem svetu lepo razvitim Matsom. Izmed pomembnejših vlog naj še omenimo Elviro Kraljevo, ki bo nova v vlogi Kerstine matere, najizra-

žeželi bo spet v razvedrilo velika križanka. »Domovina« prinaša tudi politična poročila in vesti iz raznih krajev domovine. Ker se je pravkar začelo novo polletje in s njim novi roman »Obsedene«, priporočamo meščanom in deželanom, da se narode na najcenejši slovenski tednik. Saj stane na-ročnina za pol leta le 12 lir, posamezna številka pa 60 centesimov. Zgledite se z do-pisnico na upravo »Domovine«, Ljubljana, Puccinijeva 5.

* — Krompir za gostilne. Združenje tr-govcev poziva vse gostilničarje, ki so pri-javili, da izkuhuvali jedila, da takoj, to je v petek ali v soboto dne 9. oziroma 10. julija dvignejo rani krompir pri trvdki Nikelsbacher, Bleiweisova št. 36.

* — Prodaja toaletnega mila v špecerij-skih trgovinah. Združenje trgovcev obve-šča, da bodo trgovci špeceristi počeni s ponedeljkom dne 12. julija prodajali na podlagi odrezkov št. 102 živilske nakaz-nice po 100 g toaletnega mila za osebo za mesec julij in avgust.

* — Obrtnike pozivamo po nalogu Viso-kega komisarijata za Ljubljansko pokra-jino, da do dne 10. t. m. izkažejo Pokraj-in-skemu svetu korporaciji, Bethovnova ulica št. 10, vse svoje zaloge usnja (po posamez-nih vrstah v kg odnošno v kvadratih), tka-nin in sploh predmetov, ki so vezani na iz-kaznice, ali racijimiranih predmetov, v ko-likor se ne nahajajo v skladiščih trvdke »Indus«. Usnje, ki bi ga ne izkazali, se bo smatralo za zadržano in odtegnjeno normal-ni potrošnji ter bodo posestniki brez na-daljšnjega naznanjenj pristojni oblasti v svrhu kazenskih sankcij.

* — Stenografski tečaj za začetnike in posebni za napredne se prične v ponedel-jek 12. julija. Korespondenčno in debat-no pismo. Brzopisne vaje po diktatu. Uč-nina je zmerna. Posebni tečaj tudi za stroje-pisje. Največja moderna stroje-pis-ca. Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. Informacije daje in sprejema prijave še ta teden: Trgovsko učilišče »Christofen« čni zavoda, Domó-branska 15.

* — Otroke otroških vrtec in zavezi-šči bodo posebni vozovi elek-trizne v petek 9. t. m. dopoldne ob 8.30 v spremstvu otroških vrtnaric odpeljali iz-pred karmelčank, Zg. in Sp. šiške, s Pri-voza in s končne postaje na Viču na post-pripeljali do postajališča pri uri na kri-žišču Rimske in Groharjeve ceste k tiskar-ju slovesno otvoritev Otroškega paradiža v Tivoliju. Ob 11.45 bodo posebni vozovi s te postaje otroke spet odpeljali nazaj na prej navedene postaje. Ensko bodo otroke posebni vozovi odpeljali s postajališča v ne-deljo 11. t. m. popoldne ob 15.30 narav-no na postajo na križišču Groharjeve in Rimske ceste k slovesni otvoritvi otroškega paradiža. Po prireditvi pa izpred ure spet nazaj ob 19. uri. Opozorjamo spremljevalke otrok, naj z otroki čakajo na postajah na posebne vozove, ker ti vozovi nikler ne bodo čakali nanje zaradi rednega prometa. Posebno pa priporočamo staršem, naj otro-kom ne dajejo s seboj drugih prigrizkov razen koščka kruha. Otročke pa vabimo, naj prinese s seboj tudi svoje igrake, ko-lesca in skire, kakor jim ukažejo njih otro-ške vrtnarice. Prosimo prebivalstvo, naj ne sili v te smeo za prevoz otroških vrtec na-menjene tramvajске vozove, ker ne bi pot-niki dobili vozovnice ter se ne bi mogli s temi vozovi peljati.

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je bil izdelan po načrtu znanega mo-le-rnega skladatelja prof. Habe pri Foersterju v Pragi. Po posebnem pripočilu vnegega pobornika moderne glasbe, pokojnega prof. Slavka Osterca in prof. Sturma je prispel ta pomembni izdelek v Ljubljano. Ima tri manuale in se na njem lahko izvaja kla-sična glasba, še prav posebno pa najmoder-nejša skladbe, namenjene za četrtronski instrument. Kakor čujemo, bo ta zanimivi instrument prodan. Ali se bo našel intere-sent v Ljubljani? (Naslov lahko izve v na-šem uredništvu).

* — Zelo redek instrument je četrtronski harmonij. Enega samega imamo v Ljub-ljani, bil je edin v vsej prejšnji državi in najbližji jih je zelo malo celo v klasični do-movini glasbe, v Italiji. Četrtronski harmo-nij je

Spodnje štajersko

Novi grobovi. V Mariboru je umrla 73-letna zasebnica Margareta Lahova. Na Po-brožju je umrla sinček strojnega ključav-ničarja Viljem Roner. V 70. letu starosti je v Mariboru preminil upokojenec državnih železnic Rudolf Gangl. V Brezjah je umrla 77-letna vdova Antonija Krščević. Po dol-gi bolezni je v Celju umrla Veronika Pav-šerjever, po rodu Skrbčeva. Smrtno se je ponesrečil vojak Alojz Zemljik iz Kenje. Pokopani so ga na domačem pokopališču. V Dornovi je umrl J. J. Cigle. V Ptujju je umrl 31-letni Rudolf Günther, v Rogoz-nici 74-letna Katarina Grndkica, v Runč pri Veliki. Nedelji pa 72-letna Terezija Si-moničeva.

Šesti Marenberčan odlikovan z železnim kržem. Na vzhodni fronti je bil odlikovan z železnim kržem 2. stopnje že šesti Ma-renberčan, in sicer nadsestnik Kurt Zmork. Zamenjava dveh krajevskih skupinskih vodij. Dne 4. julija je okrožni vodja Dorf-meister v Ljubnem in Veliki Pirešici ustoličil nova krajevna skupinska vodja. V obeh krajih se je zbral strankin štab v dvorani Gasilskega doma. V Ljubnu se je okrožni vodja poslavljajočemu se krajevskemu sku-pinskim vodji in županu Derlerju zahvalil za njegovo delo, posle pa je prejel Hansu Schindlweisu. V Veliki Pirešici pa je mesto do-sedanjega krajevnega skupinskega vodje Bruna Fischerja prevzel župan Karel Gol-łowitsch.

Srebrno poreko sta praznovala v Mari-boru zakonca Marin in Luiza Pravdič. Mar-tin Pravdič in njegova žena se po pisanju »Marburger Zeitung« pridno udeležujeta v He matbundu.

Počastitev spornika. Ravnatelj maribor-ske gimnazije je sedmošolcu Siegfriedu Vrhovniku izročil častno darilo za njegove uspehe na sportnem področju. Vrhovnik je namreč zmagal na sportnih tekmah mladi-ne v Mariboru v teku na 1500 m, zmago-valec pa je bil tudi na sportnih tekmah v Celju. Mariborski dnevnik pravi, da je naj-boljši tekač na srednje proge na štajer-skem. Pa tudi v teku na 400 in 800 m je bil Vrhovnik zmagovalce.

Ljudsko zbiranje v Račjem. Na stanov-skem uradu je bilo v juniju zabeleženih 12 rojstev, poročila sta se Viktor Faleš in Ma-rija Sauerjeva, umli pa ni nihče.

Poročila sta se v Ptujju Lovrenc Munda z Dunača in domačinka Franciška Rižnar-jeva.

Šolski teden v Trbovljah. Ob priliki šol-skega tedna v trbovljskem okrožju je bila povsod tudi razstava šolskih del. Starši so bili povabljeni k pouku, potem pa so si ogledali izdelke svojih otrok. Posebno v Hrastniku, Zagorju, Toplicah. Zidanem mo-stu, Loku in Dobovcu je bilo za šolske raz-stave veliko zanimanje.

Četrta zbirka za Rdeči križ. V nedeljo bo po vsej Nemčiji četrta hišna zbirka za Rdeči križ. Štajerski listi pozivajo prebi-valstvo, naj vneto sodeluje pri nabiranju, ker gre za bti ali ne biti. Vsi naj imajo pred očmi geslo: Štajerska naj bo prva.

Navdušen zbiralec za zimsko pomoč na Spodnjem štajerskem je Jozef Cander iz Nove cerkve. Mariborski dnevnik piše o njem, da je bil četovodja Cander v prejšnji svetovni vojni ves čas na fronti, dokler ga ni zadela granata, ko je izgubil obe nogi. Za svojo hrabrost je prejel več odlikovanj. Ob zadnjem prevaru je postal s svojo že-no navdušen delavec v Straunji, zlasti se je zavzel za zbirke zimske pomoči. Od sep-tembra lani do 15. junija letos je v doma-čem kraju zbral 1397 mark. Krajevni sku-pinski vodja se mu je za njegovo vneto za-hvalil in mu kot posebno priznanje izročil Hitlerjevo knjigo »Mein Kampf«.

Žrtve strela. Iz St. Jurja ob Taboru po-ročajo, da so v Savinjski dolini zadnji čas večkrat divjale nevihte. Letina bi bila prav dobra, žal pa je žito močno poleglo in leži raztrgano vse navkriž. Posebno hudo ne-urje je razarjalo 24. junija. Strela je v srce želela v podružnično cerkev v Kaplji. V srce je zadela daleč naokrog poznano Kobaleto-vo teto, ko je zvonila k hudi uri. Ko so jo z umetnim dihanjem skušali obuditi k življe-nju, je nesrečnica le še enkrat pogledala, potem pa izdihnila. Pod zvonom je bilo tudi več otrok, ki so se stajali pred nevihto. Strela je vse omamila in so oble-žali poleg pokojnice, vendar so se kmalu spet zbramili. Pogreba Kobaletove tetke se je udeležilo mnogo ljudi.

Pri kopanju je utonil. 18-letni ključav-ničarski vajenec Karel Duh iz Gornjega Radvanja pri Mariboru se je šel kopat v neki ribnik. Najb. n. znal plavati in je nenadno izgubil pod vodo. Na pomoč po-klicani reševalci trupla niso našli in tudi iskanje prostovoljnih gasilcev je bilo brez-uspešno.

Nesreče. 65-letni hlapec Mihael Marciuš iz Maribora je padel z voza in si pretresel možgane. 62-letna preužitkarica Marija Kupčičeva iz Ročincev je padla z lestve, pri čemer si je poškodovala več reber in

zlomila nogo. Pri sekanju lesa se je ranil na levici 41-letni Ferdinand Serdovršnik iz Studencev. Ponesrečence so pripeljali v mariborsko bolnišnico.

Z Gorenjskega

Zaščita jezerskih nabrežij. Iz Celovca poroča »Völkischer Beobachter«, da so vsa razpoložljiva zemljišča ob jezerih razpro-dana in da bodo odsej občne nadziralce prodajo zemljišč in gradnjo poletnih hišic. Zaradi pomanjkanja gradbenega materiala ne sme nihče, ki nima oblastvenega dovo-ljenja za to, graditi poletnih hišic, niti po-pravljati in utrjevati jezerskih obal. Kdor se bo proti tej odredbi pregrešil, bo moral plačati denarno kazen in na svoje stroške odstraniti začete zgradbe.

V čeburi je utonila. Zakoncem Klug iz volšperskega okraja je tako rekoč pred očmi utonila 16-mesečna hčerka Roza. Med-tem ko je mati dojila svojega štiri mesece starega sinčka, je pustila hčerko za tre-nutek nenadzorovano. Otrok je medtem padel v čeber z vodo in utonil.

Narodnopolitični vzgojni zavod v St. Vi-du nad Ljubljano sta obiskala okrožni vodja Pilz in skupinski vodja Huber. Go-jencem sta govorila o težkem boju narod-nosocialistične delavske stranke in pou-darjala vero v voditelja Hitlerja.

Radio Ljubljana

PETEK, 9. JULIJA 1943-XXI.

7.30 Slovenska glasba — 8.00 Napoved časa, poročila v italijanski — 12.20 Plo-ske — 12.30 Poročila v slovenski — 12.45 Napavev in romance — 13.00 Napoved časa, poročila v italijanski — 13.10 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenski — 13.12 Simfonična glasba — 13.25 Radijske pesmi — 14.00 Poročila v italijanski — 14.10 Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijaneč: Sim-fonična glasba — 15.00 Poročila v sloven-ski — 17.00 Napoved časa, poročila v ita-lijanski — 17.15 Koncert sopranistke Pavle Lovšetove — 17.35 Italijansko glasbo osemnajstega stoletja izvaja violonistka Nilda Pignatelli in tenorist Manfred Ponce-de-Leone — 19.00 »Govorimo italijan-sko«, poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenski — 19.45 Poli-tični komentar v slovenski — 20.00 Na-poved časa, poročila v italijanski — 20.20 Radio za družino — 21.15 Simfonični kon-cert, vodi dirigent Previtalis — 21.45 Pre-davanje v slovenski — 21.55 Domovina v vojni: himne in pesmi — 22.15 Orkester »Armonia«, vodi dirigent Segurini — 22.45 Poročila v italijanski.

SPORT

Zadnje odločitve

V nedeljo zaključno kolo v domačem nogometnem prvenstvu

Po treh mesecih bo v nedeljo osem ude-ležencev domačega nogometnega prvenstva v obeh divizijah odigralo vseh 24 tekem, kolikor jih je bilo treba, da je vsako moštvo igralo v vsakim v vsaki skupini po dvakrat in tako bomo ta dan po dvojnem sistemu na točke dobili oba nova domača nogometna prvaka za letos. Prav za prav je res, da vemo za oba že danes — in to ni dobro ker jemlje zadnji preskušnji med udeleženci oni pravi čar, brez katerega ta sport ne uspeva najbolje — kajti Ljubljana v I. in Mladika v II. diviziji sta si že do sedaj nabrali toliko naskoka pred ostalimi zasledovalci, da jima nedeljski izidi, pa naj bi bili še tako nepričakovani, ne morejo več škodovati. Tako nas čaka torej spored za čast in prestiž, ki pa ima vendarle, vsaj glede igre v II. razredu, še majhno privla-čnost, ker je od zmage Zabajka odvisno ob-nem, ali bo to moštvo spet zasedlo svoje prejšnje drugo mesto v tabeli ali pa bo tam ostal Korotan, ki je sedaj tretji. Vse to pa je za najvažnejše odločitve že brez vsakega pomena. Spored je odreden in v nedeljo se nam bodo ponovno predstavili:

Ljubljana in Tobačna tovarna

Prvi in zadnji, dokončno prvi in dokon-čno zadnji — za letos. Čeprav so te ugo-to-vitve kratke in neizprosne, smo vendar pre-pričani, da bosta nasprotnika tudi v teh okoljskih storišla svojo dolžnost. To se pravi, da bo Ljubljana tudi to pot ostala zve-sta svoji seriji zmag in da bodo tudi to-bakarji napeli vse sile, da bodo čim čast-neje rešili to zadnjo nalogo v I. diviziji. Skratka, čeprav je vse že rešeno za oba, pričakujemo igro, ki bo na dostojni spo-rtni višini.

Vič — Zabajk

Vičani bodo v nedeljo imeli zadnjo karto v rokah, s katero si lahko priprajo prve točke v letošnji borbi za točko. Razen tega pa bodo imeli to pot na svoji strani tudi Korotance, katerih usoda je obenem z vi-ško odvisna od izida tega srečanja. Če zma-

ga Vič, bo Korotan obdržal svoje drugo me-sto, če zmagajo Zabajkani, bodo sami sedi nanj. V primeru, da bi se partija končala remis, bosta morala moštvu Zabajka in Ko-rotana zaradi enakega števila točk igrati še novo tekmo za končno odločitev o tem. O poobrobnostih in še o ostalem nedeljskem sporedu na zelenem polju pa še jutri kaj!

Pozor, atleti!

Plaketa CONI-a za najboljšo društvo na juniorskem prvenstvu — Danes in jutri trening v Tivoliju

Kakor znano, bodo v nedeljo od 9. dalje na sportnem igrišču Hermes v šiški atlet-ska tekmovalja za pokrajinsko prvenstvo juniorjev, to je vseh takih aktivnih članov Lohkcatletske zveze, ki so se rodili po 31. decembru 1924 in imajo pravilno izdano sportno dovolilnico.

Da bo to tekmovalje še bolj privlačno in bolj borbeno med posameznimi klubi, je tukajšnji CONI poklonil še posebej lepo plaketo, ki bo izročena onemu društvu, ki v celoti prejelo najboljšo oceno. Ta oca-na se bo izračunala tako, da bo za zmago-valca v vsaki disciplini priznanih društvu 6 točk, za drugoplasiranega 5 točk in tako dalje, vse do šestega mesta.

Trening na igrišču v Tivoliju

Danes v petek in jutri v soboto 10. t. m. bo zvezni trener od 17. do 20. ure pris-to-voval dvema treningoma na sportnem igrišču v Tivoliju, od katerih je prvi (da-našnji) rezerviran za moške, sobotni pa za dekleta.

V nekaj vrstah

Na veliki plavalni tekmi počez po Tori-nu se je spet uveljavil naš ožji rojak Jože Močan, ki je to pot nastopil brez tovariša žižka. Med 20 tekmovalci je bil po ogorčeni borbi z odličnim Signorijem prvi v času 17.25, medtem ko je Signori zaoštal za 15 sekund. Proga je merila 1 km in pol.

Mariborski Rapid je zadnjo nedeljo še enkrat nastopil za prvenstvo, in sicer proti graškim poštarjem na njihovem terenu. Sprva mu je šlo trdo, slednji pa si je le priskrbel visoko zmago 6 : 3 (2 : 2).

Znani švicarski nogometaš Severino Mi-nelli je te dni za zmerom dal slovo nogo-metu, čeprav je star šele 34 let. Minelli je igral nič manj kakor 80 reprezentančnih tekem za Švico.

Mednarodno nogometno tekmo med Bol-garijo in Slovaško, ki bo to nedeljo v Bra-tislavi, bo sodil nemški sodnik dr. Bau-wens. To je povratno srečanje za tekmo v l. 1940, v kateri so Slovaki v Sofiji zma-gali 4 : 1.

V švedskem Stockholmu so domači te-niški igralci v prijateljskem dvoboju zma-gali nad reprezentanco Rumunije 6 : 1.

Na Dunaju so zadnjo nedeljo igrali za prvenstvo Donau-Alpenlanda. Med števil-nimi najboljšimi igralnimi močmi stare Avstrije je najbolj ugajal znani koroski mojster Rauber, ki je pospravil kar tri prva mesta, in sicer na 100 m prosto s časom 1:02,9, na 200 m prosto s 2:22,8 in na 400 m s 5:14,8. Ženski izidi so bili manj navdušujoči, tako na primer na 100 m prosto 1:18,5 ali hrbtno 1:29,4 in podobno.

Nemški listi pišejo še zmerom o nenadni smrti ljubitelja tenisa igralca Epplerja in obžalujejo to izgubo tem bolj, ker so raz-en njega izgubili Nemci še več dobrih za-stopnikov te igre. Tako je več znanih igral-cev padlo na frontah, eden najboljših grof Baworovski pa je ostal v Stalingradu.

Proseguono con successo le repliche al Cinema

Nadaljujejo se z uspehom v kinu

~ UNION ~
del film reprize filma

La voce del sangue
GLAS KRVI

Premiato alla XI Mostra Cinematogra-fica di Venezia — Film nagraden na XI. beneški filmski razstavi

Con — Igrajo:

ROBI RAPP LEOPOLD BIBERTI
PETRA MARIN

Regia di EDMUND HEMBERGER

Produzione - Produkcija: Gotthard Film

Esclusività - Izposojevanje: Lux-Film

EMILIO SALGARI

KRALJICA KARIBOV

PUSTOLOVSKI ROMAN

Zapustil je sedež pri oknu in se, oprt na Jaro, vrnil v posteljo. Na njegov ukaz pa so mu morali pripraviti pištole.

»Slaba se nam obeta, kapitan!« je rekel Car-maux, ki je bil ta čas izvrtač in loputnico nekaj lukenj. »Tem prekletim Špancem se od bile mudi, da bi izpraznili naše gnezdo!«

»Ali jih je mnogo?«

»Vsa dvajset mož!«

Ta mah se je začel tako silovit udarec, kakor da bi se bila loputnica sesula. Carmaux, ki je skozi razpoko gledal dol, je poskočil in zgrabil za puško.

Tedaj je kriknil spodaj v izbi oblasten glas:

»Ali se že vdaste ali ne?«

»Zakaj naj bi se vdali?«

»Mar ne vidite, da ste ujeti?«

»Nič podobnega ne opažamo!« je Carmaux od-vrnil.

»Torej vas poženemo v zrak!«

»Dobro! Čakamo!«

»Vaša ladja ne more z mesta!«
»Da, a njeni topovi niso nabiti s sladkorčki!«
»Tovariši! Razbijte loputnico!« je kriknil častnik.
»Na delo, prijatelji! Strop naj se poruši napa-dalce na butice!« Kriknil mornar.

6. POGLAVJE Rešitev

Po tem prijateljskem razgovoru je nastala tišina, ki ni obetala dobrega. Očitno so Španci pripravljali nov udarec, da bi vendar že ugnali prekleto morske razbojnike.

Jara je z okna opazovala dogodke na morju. Pri-nesla je dobro novico, da je zunaj v pristanišču vse mirno in da stojita fregati še vedno tam kakor prej.

»Ke zdržimo še nekaj ur, nas bo Morgan rešil,« je rekel gusar.

Tedajci so se vrata stresla od novega sunka, tako silovitega, da so zabojji, s katerimi so bila obe-žena, zaplesali sem ter tja. Vse je kazalo, da so bili napadalci privlekli posebno velik tram, ki so ga zdaj rabili za ovna.

»Strela božja!« je kriknil Carmaux. »Če pojde tako naprej, nam res razbijejo pod!«

Tretji sunek je stresel tudi posteljo, na kateri je ležal kapitan, in zbil kos loputnice.

»Strelajte!« je zavpil gusar, ki je bil zgrabil za samokrese.

Carmaux, Stiller in Moko so sprožili svoje puške. Spodaj so se začeli kriki togote in bolečine, nato pa cepet korakov, ki so se naglo oddaljevali.

Ko se je dim smodnika razgubil, je Carmaux po-gledal skozi odprtino. Mlad vojak je ležal vzrak v krvi. Okrog njega je bilo videti še nekaj krvavih lis. To je dokazovalo, da so bili strelani tudi druge. Napadalci so se bili najbrže rešili na hodnik, a daleč niso mogli biti, kajti Carmaux je slišal njih glasove.

V tem je spet zagrmel strel, ki je zbil Carmauxu čepico z glave.

»Hudimana,« je kriknil ta, »palec niže, pa bi mi bila prebila glavo!«

»Si zadet?« je vzmirljeno vprašal Ventimiljski.

»Ne, kapitan! Kakor kaže, me pekel ne mara!«

»Postavite zabojje pokonci, da boste imeli za-slon!« je gusar nasvetoval. »Še nekatero svinčenko bo treba pognati dol!«

Njegovi ljudje so se takoj lotili dela ter zgra-dili iz zabojev, omar in druge oprave nekakšen zaslon, izza katerega so mogli skozi razpoke leže opazovati vhod v vežo.

Španci so se bili med tem utaborili na hodniku, v očitnem pričakovanju, da se bodo flibustirji prej ali slej vendarle vdali.

Več ur je bilo zdaj v stolpiču vse mirno. Proti večeru pa se je zadelo, kakor da hočejo vojaki znova pričeti sovražnosti. Flibustirji so jih skušali s streljanjem kar moči dolgo zadržati v veži. Vkljub temu so spet prodrli v spodnjo izbo, kjer so se potuhnil za ostanke pohištva in z ognjem iz pušk prisilili nasprotnike, ki so bili zgoraj v zasedi, da so zapustili svoje postojanke.

Problem židovstva v Ameriki

Leta 1818 je bilo v USA 3000 židov, zdaj jih je pa že 4.450.000

Tudi ameriška javnost se vedno bolj zanima za židovsko vprašanje. V Ameriki imajo židje mnogo večji vpliv na vodstvo države kakor drugod po svetu. Ameriški židje sami so hoteli zvedeti, kakšno stališče zavzema javnost glede njih in njihovega vpliva na javno življenje. Priredili so anketo, ki je pokazala zelo zani-mivo sliko. 61 % vprašanih prebivalcev USA odklanja prevelik vpliv židov na ameriško jav-no življenje. 33 % Američanov je pa mnenja, da utegne priti v Ameriki do odločnega na-stopa proti židom. Pa tudi v amerškem tisku se vedno bolj kritično presoja in obravnava židovsko vprašanje.

Židovski vpliv in moč v Ameriki nista v nobenem pravem razmerju s številom židov. Židje so jeli prihajati v Ameriko v 19. stoletju. Njihov vpliv na politiko in gospodarstvo je bil vedno večji. Najstarejša in obenem največja židovska naselbina v USA je New York. Še ko je bil nizozemski in ko se je imenoval New Amsterdam, so se naselili v njem prvi židje iz Portugalske in Španije, in sicer leta 1654. Prva židovska sinagoga je bila zgrajena v USA l. 1730. in sicer v New Yorku. Približno v tem času so nastale židovske občine tudi v drugih mestih. Leta 1818 je bilo v Ameriki komaj 3000 židov. Med njimi so bili tudi priseljenci iz Nemčije, pozneje so prišli v Ameriko tudi poljski in avstrijski židje. Leta 1848 je bilo v Ameriki 50.000 židov. Leta 1865 na 150.000. Že leta 1859 je bila ustanovljena pomembna židovska organizacija Board of Delegates, ki je bila v vseh poznejših desetletjih nosilka židov-ske propagande, ona je pa dala tudi pobudo za ameriško intervencijo v prilog židov v zu-nanjem svetu. Do leta 1888. se je povečalo število židov v Ameriki na 400.000. V Ame-

riki je prispelo mnogo židov vzlasti z vzhoda. Z vzhoda so prihajali židje v Ameriko do prve svetovne vojne. Ob začetku sedanjega stoletja je bilo v Ameriki židov že nad en mi-lion, leta 1914 pa že blizu tri milijone. Dobrih 10 let pred prvo svetovno vojno so dobili židje odločilni vpliv na vse javno življenje v Ame-riki. Takrat so bili prezidentje USA Theodore Roosevelt, Taft in Woodrow Wilson. Zlasti slednji je bil zelo naklonjen židom in imel je tesne stike z najbogatejšimi in najvplivej-šimi med njimi tako z Oskarjem Strassom in Jakobom Schiffom. Oba sta bila vplivna člana nove židovske organizacije »American Jewish Committee«. Tudi židje kakor Hein Weizmann so se znali preriniti v ospredje kot vplivni po-litičarji. Židovski sodnik član vrhovnega zvez-nega sodišča. Brandeis in židovski finančni Bernard Manasse Baruch sta bila prva sveto-valca in zaupnika prezidenta Wilsona. Kot taka sta imela velik vpliv na vse ameriško javno življenje, in njuna beseda je bila odločilna za vstop Amerike v prvo svetovno vojno.

Novo razdobje židovskega vpliva na politiko in gospodarstvo USA se je pričelo pod pre-zidentom Franklinom Delanom Rooseveltom. Amerika je vedno bolj onejevala priseljevanje, toda židje so bili izvzeti. Omejevanje priseljevanja se je pričelo l. 1933, toda število židovskih priseljenecv se je povečalo od 1932 do 1936 od 7,7 na 17,2 % vseh priseljenecv. To je bilo največje priseljevanje židov v Ame-riko. Leta 1936 je bilo v Ameriki že 4.450.000 ali 4 % vsa prebivalstva. Kako veliko moč in vpliv imajo židje zdaj na ameriško politiko in gospodarstvo, dokazujejo že imena Morgen-thau, Baruch, Frankfurter, Rosenmann itd.

Prisilno obdelovanje zemlje v Franciji

Za povzdiglo in zboljšanje splošnega go-spodarskega položaja in izrabo vseh go-spodarskih možnosti, je izdala francoska vlada zakon, po katerem mora biti prisil-no obdelana vsa še neobdelana ali pre-malo obdelana rodovitna zemlja. Država lahko v posebnih primerih tudi razlasti zemljiško posest in jo odda v najem od-nošno proda. Za obdelovanje rodovitne zemlje potrebne delovne moči lahko kmeti-ško ministrstvo rekvirira v okviru na-rebde o obvezni delovni službi. Določbe te uredbe se nanašajo na moške v starosti 16 do 40 let, ki še niso bili pozvani na obvezno delovno službo, kakor tudi na ženske brez otrok v starosti od 17 do 50 let.

Pridobivanje zlata in srebra v Rumuniji

Rumunska rudniška družba Mica ugo-vljuje v svojem poslovnem poročilu, da je bil položaj domače industrije lani zadovoljiv, če upoštevamo razne težkoče v zvezi z voj-no. Zlasti razveselje je bil napredek v in-dustriji perita, bakra in svinca. Pač je pa nazadovalo pridobivanje zlata in srebra. Lani so pridobili v Rumuniji 2081 kg zla-ta, predlaskim pa 2429, srebra lani 1338, a predlaskim 2049 kg. Poslovno poročilo omenja dalje, da je začela sestrška družba Aur lani pridobivati živo srebro.

Minister Čatloš pred mladino

V okviru velikega zborovanja Hlinkove mladine so bile prirejene na bratislavskem stadionu razne sportne in vojaške tekme, ki so se pričele z nagovorom vojnega mi-nistra Čatloša. General Čatloš je ugotovil, da je prevzela Hlinkova mladina v smislu novega zakona o vojaški vzgoji poleg do-sedanjih njenih nalog tudi vzgojo vse mladi-ne na Slovaškem izvzemši nemško. Hlin-kova mladina mora pripraviti mlado po-kolenje na službo v slovaški vojski. Edin-stvo slovaškega naroda je zgodovinski re-volucionarno načelo in s svojim nastopom dokumentira Hlinkova mladina na svečan način neomajno zavest, da je domovina varna in da ji nihče ne more iztrgati pri-borjene neodvisnosti.

Dvojna letina v egejskem področju

Bolgarsko kmetijsko ministrstvo javlja da so v vsem Egejskem področju že poželi pšenico. Ker pridelujejo v teh krajih tu-di najboljše cigaretni tobak na svetu so bi-li storjeni ukrepi, da bodo takoj zasadili s tobakom vse polje, kjer je bila posejana pšenica. Pogoji za pridelovanje tobaka so v letošnjem poletju izredno ugodni. Kmeti-ški minister, ki je nedavno potoval po teh krajih, je izjavil, da lahko računa dr-žava tudi s pridobivanjem 15 milijonov kg soli iz Egejskega področja.

Ameriški gospodarski pritisk na Argentino

Združene države so se odločile za go-spodarski pritisk na Argentino, da bi se uklo-nile njihovih politik. Zadnje čase Ar-gentina ni več dobivala iz USA premoga, kar ni posledica pomanjkanja prevoznih sredstev, temveč gospodarskega pritiska. Združene države so tudi sklenile, da bo-do letos uvažale iz Kanade in Avstralije, ne pa iz Argentine, kakor druga leta. Ar-gentina letos tudi sadja ne bo mogla iz-važati v Združene države. Tako je Argen-tina prisiljena posušiti del sadja, ki ga je pridelala 719.000 ton.

OGARIEVA
ANICA
RISBE ROMANU BESEDILO JURY JUGOMIR

Lovci so naglo poskakali na konje in v diru odjahali h kraljeviču. Stari loveci je še enkrat povedal vse, kar je videl in slišal.

Kraljevič in Anica sta se spogledala s svetlimi očmi, v katerih ni bilo več ne žalosti ne obupa, ampak samo veliko, veliko veselje in sreča. Nič več se nista bala, nič več jima ni od groze trepetalo srce. Srečna in mirna sta legla k po-čitku.

Inserirajte v »Jutru«!